

چالش‌های تحولات قره‌باغ برای ارمنستان؛ از سیل مهاجران و معترضان تا تنش‌ها با روسیه

خبرگزاری «آسوشیتد پرس» در گزارشی به چالش‌های متعددی که ارمنستان در پی تحولات اخیر در منطقه قره‌باغ کوهستانی با آن مواجه شده، پرداخت.

به گزارش آران نیوز به نقل از خبرگزاری فارس، خبرگزاری «آسوشیتد پرس» در پی تحولات اخیر در منطقه قره باغ کوهستانی در گزارشی نوشت ارمنستان که ناگهان یکی از بدترین بحران‌های سیاسی در دهه‌های استقلال پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱ را تجربه می‌کند، با چالش‌های متعددی مواجه شده است.

ده‌ها هزار نفر بی‌خانمان از منطقه قره باغ که به کنترل کامل جمهوری آذربایجان درآمده، به ارمنستان سرازیر شده‌اند. انبوه معترضان خیابان‌های ایروان پایتخت ارمنستان را پر کرده و خواستار برکناری نخست‌وزیر هستند. روابط ارمنستان با روسیه، متحد و حامی قدیمی، در میانه اتهامات متقابل تضعیف شده است.

تحولات بعد از آن رخ داده که جمهوری آذربایجان کارزار نظامی برق‌آسایی را در منطقه قره باغ کوهستانی انجام داد. این امر و اعلام پایان موجودیت جمهوری قره باغ کوهستانی، باعث مهاجرت گسترده آرامنه این منطقه به ارمنستان شده است.

«الهام علی اف» رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان در پی حملات اخیر باکو به قره باغ گفته حقوق آرامنه منطقه مورد احترام قرار خواهد گرفت اما ساکنان قره باغ از ترس پاکسازی قومی تأکید دارند که تمایلی به زندگی تحت حاکمیت جمهوری آذربایجان ندارند.

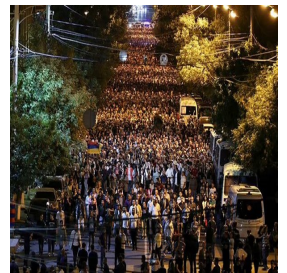
باکو اعلام کرده «اگر برخی از آرامنه قره باغ مایل به زندگی و پیروی از قوانین (جمهوری) آذربایجان نیستند، نمی‌توانیم آن‌ها را وادار کنیم. برعکس، از ساکنان ارمنی می‌خواهیم محل زندگی خود را ترک نکنند و بخشی از جامعه چند قومیتی (جمهوری) آذربایجان باشند».

به نوشته این گزارش، «بیش از ۸۰ درصد از ۱۲۰ هزار ساکن این منطقه با عجله لوازم خود را بستند و در یک سفر طاقت‌فرسا و گند از طریق تنها جاده کوهستانی راهی ارمنستان بی‌بضاعت شدند که در تلاش برای اسکان آن‌هاست».

به تحلیل آسوشیتد پرس، این مهاجران که به دلیل دادن سرزمین مادری عصبانی و خشمگین هستند، احتمالاً از اعتراضات تقریباً روزانه علیه «نیکول پاشینیان» نخست وزیر ارمنستان که از سوی اپوزیسیون به دلیل ناتوانی در دفاع از قره باغ مقصر شناخته شده، حمایت خواهند کرد.

© Associated Press Photo

این گزارش می افزاید: دولت پاشینیان که از نظر اقتصادی دچار چالش شده باید به سرعت برای این افراد خانه، مراقبت های پزشکی و شغل فراهم کند. در حالی که دیاسپورا جهانی ارمنی قول کمک داده، فراهم کردن این امکانات برای ارمنستان محصور در خشکی مشکلات مالی و لجستیکی زیادی ایجاد می کند.

به نوشته این رسانه آمریکایی، در حالی که بسیاری از ارامنه از مقامات ارشد سابق کشورشان که اپوزیسیون را رهبری می کنند دل خوش ندارند و آنها را مسؤول مشکلات کنونی می دانند، ناظران به سابقه خونریزی در ارمنستان اشاره می کنند. در سال ۱۹۹۹، افراد مسلح در جریان یک جلسه پرسش و پاسخ، به پارلمان ارمنستان حمله کردند و «وازگن سارگسیان» نخست وزیر و همچنین رئیس پارلمان و شش مقام و قانونگذار ارشد دیگر را کشتند.

«توماس دی وال» از اعضای ارشد اندیشکده کارنگی اروپا ادعا کرد: نوعی سنت ترور سیاسی در فرهنگ ارمنی وجود دارد. او و سایر ناظران ادعا می کنند یکی از عوامل به نفع پاشینیان این است که هر خشمی علیه او وجود دارد، به همان میزان متوجه روسیه، متحد اصلی ارمنستان است.

پس از جنگ شش هفته ای در سال ۲۰۲۰ که به بازپسگیری بخشی از منطقه قره باغ و مناطق اطراف آن توسط جمهوری آذربایجان منتهی شد، روسیه ۲۰۰۰ نیروی حافظ صلح را در منطقه، تحت آتش بس با میانجیگری کرملین مستقر کرد.

پاشینیان این نیروها را به ناتوانی در جلوگیری از خصومت های اخیر از سوی جمهوری آذربایجان متهم کرده است. دی وال مدعی است: به وضوح این عملیات نظامی (جمهوری) آذربایجان اگر نیروهای حافظ صلح روسیه برای حفظ تلاش کرده بودند، امکان پذیر نمی شد؛ اما آن ها اساساً کنار کشیدند.

طبق این گزارش، کرملین اما پاشینیان را مقصر خوانده و او را به تسریع سقوط قره باغ با اذعان به حاکمیت جمهوری آذربایجان بر این منطقه و آسیب زدن به روابط ارمنستان با روسیه با در آغوش گرفتن غرب متهم کرده است.

حتی قبل از عملیات اخیر جمهوری آذربایجان، روسیه خشم خود را از ارمنستان به دلیل میزبانی نیروهای آمریکایی برای مانورهای نظامی مشترک و اقدام برای به رسمیت شناختن صلاحیت دیوان کیفری بین المللی بعد از آنکه پوتین را به جنایت جنگی متهم کرد، ابراز کرده بود. اما این احساسات بد بعد از تحولات اخیر قره باغ تشدید شد.

به نوشته این گزارش، مشخص نیست که آیا پاشینیان ممکن است ارمنستان را از سازمان پیمان امنیت جمعی--گروهی متشکل از چند کشور شوروی سابق و سایر اتحادهای تحت رهبری روسیه خارج کند. ارمنستان همچنین میزبان پایگاه نظامی روسیه است و گاردهای مرزی روسیه به پاسداری مرز ارمنستان با ترکیه کمک می کنند.

به نوشته آسوشیتد پرس، به رغم تشدید اختلافات، پاشینیان از تهدیدات مبنی بر قطع روابط با مسکو خودداری کرده اما بر لزوم تقویت روابط با غرب تاکید کرده است.

به تحلیل این گزارش، گرفتن جای روسیه به عنوان حامیان اصلی ارمنستان می تواند برای آمریکا و متحدانش چالش برانگیز باشد زیرا روسیه اصلی ترین شریک تجاری ارمنستان است و حدود یک میلیون ارامنه را که به شدت در مقابل هر تلاش پاشینیان برای قطع روابط مقاومت خواهند کرد، در خود جای داده است.

آینده صلح بانان روس در قره باغ هم که قرار بود تا سال ۲۰۲۵ در این منطقه باشند، نامشخص است و «دیمیتری پسکوف» سخنگوی کرملین گفته وضعیت آن ها باید با طرف آذربایجانی مورد مذاکره قرار گیرد.

به نوشته این گزارش، حضور نیروهای روس در ارمنستان به مقابله با اقدامات احتمالی جمهوری آذربایجان و ترکیه برای فشار بر ایروان در ارتباط با برخی مسائل مورد مناقشه کمک می کند.